

MOTRU ȘI TISMANA

Constantin DRĂGULESCU*

*Pe-ntinsul fără margini negru-gri
Doar eu și-un câine părăsit mai eram vii.*

Județul Gorj deține primul loc în țară în ceea ce privește zăcămintele de lignit, zăcămintele înmagazinate în formațiunile pliocenului din bazinele Motru și Rovinari. Exploatarea la suprafață a cărbunelui de aici a presupus o serie de foraje, decopertări, depozitări, terasări și alte operații cu un foarte mare impact asupra cadrului natural. De aceea am considerat oportună o tabără de studiu la Motru cu studenții ecologi. Așa am ajuns în septembrie 1994 să facem cunoștință cu exploatarea minieră Lupoia. Dacă n-aș fi fost biolog aș fi scris, probabil, despre geometria liniilor și formelor oikumen-ului creat de omul secolului XX sau despre lumina și confortul adus locuitorilor satelor și orașelor de energia cărbunelui extras de aici. Dar, adorator fiind al peisajelor naturale, vă voi vorbi despre tristețea și teama pentru ziua de mâine care m-a cuprins la vederea exploatării cu nume de animal de pradă. Imaginile transmise de sateliți de pe diverse planete ale sistemului nostru solar par, cel puțin prin coloritul lor, mult mai pământești decât cele recepționate de retina mea la Lupoia. Totul în jur era un pustiu negru încadrat de dealuri de așa-numit steril. Spun așa-numit steril căci, de fapt, era vorba de stratul fertil de sol care a fost înlăturat pentru a se ajunge la cărbunele exploatabil. Iată o primă constatare: economiștii și ecologii, deși și unii și alții își trag numele de la grecescul oikos “casă”, vorbesc limbi diferite, ba chiar au o terminologie contradictorie. O instalație uriașă mușca fără întrerupere cu cupele roții ei din malul de lignit, lărgind zi cu zi bazinul din care părea să nu mai aibă ieșire. Din depărtare aducea cu un balaur mâncător de pământ. Cărbunele, când mai pur, când mai pământos, când mai uscat, când mai ud, era cărat cu coada lungă și zornăitoare, înfățișată de banda transportoare. Pentru a mai reduce din umiditatea lignitului s-au forat zeci de puțuri foarte adânci în care să se strângă apa freatică. A doua constatare: localnicii nu mai au apă în fântâni, obligați fiind să o care de la mari depărtări. Au totuși o bucurie. Pe haldele de pământ, rezultate din decopertări, porumbului (*Zea mays*), afirmă ei, îi merge mult mai bine decât pe solul normal. Dar în afară de porumbiști n-am văzut altceva decât bălării de scaiu-popii sau corneci (*Xanthium italicum*, *X. strumarium*), niște ciulini adaptați să trăiască pe terenul într-o continuă frământare, presărat cu vetre fumegânde de cărbuni incandescenti ce ard zi și noapte ca niște ruguri ale Iadului.

---

* Universitatea din Sibiu

Mănăstirea Tismana

O excursie la Mănăstirea Tismana ne-a transferat rapid din Infern în Eden. Stea a ortodoxiei românești, mănăstirea este pe cât de veche (secolul XIV) pe atât de minunată grație frumuseții locului, măreției construcției și valorilor teaurizate (picturi, sculpturi, broderii, manuscrise, inscripții, moaște, obiecte de cult). Curtea mănăstirii cu iarba și florile sădite de smeritele maici și cu zidurile albe ale clădirilor protejate de muntele împădurit radiază atâta liniște și pace încât ai impresia că ai ajuns în Paradis. Dar, păcătoși fiind, nu putem rămâne aici și ne întoarcem în Infernul de care am vrut să scăpăm, chiar și numai pentru o zi, trăgând a treia concluzie: Raiul și Iadul sunt pe Pământ, iar vorba aceea românească, veche, cum că omul sfințește locul, este cât se poate de adevărată. Dacă în locurile pângărite deja (Paradisul pierdut) nu mai credem, să ne închinăm măcar locurilor sfinte rămase spre slava lor și nemurirea noastră.